

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/278/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618200903
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2618200903.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudkýň JUDr. Andrey Dudášovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej, v spore žalobcu: G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, XXX XX Y., zastúpený Advokátskou kanceláriou Kurucová, s.r.o., so sídlom Hurbanova 486/2, 905 01 Senica, proti žalovaným: 1. C. J., nar. XX.XX.XXXX, 2. Y. J., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom R.. M. a H. XXXX/X, XXX XX R., obaja zastúpení JUDr. Jánom Ciranom, advokátom, so sídlom Hollého 750, 905 01 Senica, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 7C/21/2018-74 zo dňa 13. júna 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

II. Žalovaní majú voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že právny úkon U. J., ktorým darovala žalovaným nehnuteľnosti v katastrálnom území R., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, parcely reg. „C“, parcelné číslo 1330, zastavaná plocha vo výmere 40 m², parcelné číslo 1331/1 záhrady vo výmere 358m², parcelné číslo 1331/2 záhrady vo výmere 107m², parcelné číslo 1332/4 zastavaná plocha vo výmere 127m², parcelné číslo 1332/5 záhrady, zastavaná plocha vo výmere 990m² a rodinný dom súpisné číslo XXXX na parcele číslo 1332/4, a to každému v podiele 1, darovacou zmluvou zo dňa 13.11.2017, je voči žalobcovi právne neúčinný. Výrokom II. priznal žalovaným náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o trovách konania súd prvej inštancie rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Napadnutý rozsudok právne odôvodnil poukazom na ustanovenia § 42a ods. 1, 2, § 42b ods. 1 2, § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (v ďalšom texte „Občiansky zákonník“).

1.2. Vecne odôvodnil napadnutý rozsudok zistením, že žalovaní sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré nadobudli darovaním od svojej matky U. J.. Žalobca si voči matke žalovaných uplatnil v inom konaní nárok na zaplatenie investícií, ktoré mal vložiť do nehnuteľnosti, o tomto jeho nároku doteraz nebolo právoplatne rozhodnuté. Žalobca tak nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou, rozumejúc pod touto pohľadávkou pohľadávku vykonateľnú, t.j. takú, ktorá je priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iným exekučným titulom. V otázke, čo treba rozumieť pod pojmom „vykonateľná pohľadávka“ v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa súd prvej inštancie nestotožnil s názorom žalobcu, podľa ktorého treba pod vymáhateľnou pohľadávkou rozumieť aj pohľadávku, ktorú možno vymáhať na súde. Žalobca oprel opodstatnenosť podanej žaloby o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, publikovaný pod č. 44/2001. Súd prvej inštancie poukázal vo svojom odôvodnení na novšie rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo

253/2012 zo dňa 17.12.2013, z ktorého vyplýva, že pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka treba rozumieť takú pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iným titulom, podľa ktorého možno vykonať exekúciu. Vzhľadom na zhodnosť právnej úpravy v Slovenskej republike s právnou úpravou v Českej republike Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal v citovanom rozhodnutí na rovnaké právne závery českej judikatúry (rozhodnutia uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky pod R 12/1998, R 12/2003 a R 5/2007). Poukázal tiež na stredný Občiansky zákonník - zákon č. 141/1950 Zb. - z ustanovenia § 51 ktorého vyplýva, že za vymáhateľnú pohľadávku sa nepokladá pohľadávka „žalovateľná“, resp. „zročná“, ale pohľadávka priznaná autoritatívnym rozhodnutím, teda vykonateľná. Súd prvej inštancie na základe uvedeného pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, žalobu zamietol.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom texte „C. s. p.“) a § 255 ods. 1 C. s. p. a žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nesprávne právne posúdil vec vo vzťahu k aplikácii a výkladu § 42a Občianskeho zákonníka. Vyslovil nesúhlas s právnym názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého z pojmu vymáhateľná pohľadávka zodpovedá taká pohľadávka, ktorá je veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu. Súd prvej inštancie sa nestotožnil pri výklade uvedeného pojmu so zdôvodnením rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.12.1999 sp. zn. 3Cdo/102/99, ktorému pojmu zodpovedá taká pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v základnom konaní. Z dokazovania bolo nesporné, že v rozhodnej dobe U. J. - matka žalovaných bola žalovaná v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorého predmetom boli investície žalobcu do jej rodinného domu. U. J. v priebehu konania previedla rodinný dom, do ktorého žalobca investoval časť investícií a patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čím ukrátila žalobcovu pohľadávku, ktorú si uplatňuje v súdnom konaní. Povinnosťou súdu prvej inštancie je vykladať právne predpisy tak, aby sa im zamýšľanej ochrany skutočne dostalo. Zmyslom odporovacej žaloby je ochrana veriteľa a jednak to, čo zákonodarca v zákone uviedol pre určitý jav. To znamená, aby každý použitý výraz mal vždy ten istý zmysel. V danom prípade ide o základnú podmienku pre uplatnenie odporovacieho nároku ako je vymedzený v § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa veriteľ môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 4, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Predmetný text zákona a v ňom uvedené prídavné meno vymáhateľný, nie je podľa názoru žalobcu možné interpretovať tak, že právo veriteľa uplatniť odporováciu žaloby sa spája len s pohľadávkou priznanou vykonateľným rozhodnutím, ale tak, že ide o vymáhateľnú pohľadávku, teda takú, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom. Z uvedeného bezpečne vyplýva, že zákonné pojmy vymáhateľná pohľadávka a vykonateľná pohľadávka nie sú v žiadnom prípade synonymické, hovoria pre to, okrem zjavnej rôznosti slovných označení vlastností týchto pohľadávok, ako ustálené pravidlá výkladu zákonných ustanovení. Preto vymáhateľná je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v súdnom konaní, ktorá už dospela, je zročná, ktorá do svojej povahy nie je pohľadávkou naturálnou a ani nezanikla, a preto ju možno považovať za pohľadávku žalovateľnú, ktorej sa možno domáhať na súde. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/102/99 zo dňa 23.12.1999, z ktorého vyplýva výklad pojmu vymáhateľná pohľadávka. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal náhradu trov odvolacieho konania. V prípade ak by odvolací súd pod pojmom vymáhateľná pohľadávka rozumel pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu, žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 391 ods. 1 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Senica o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov pod sp. zn. 7C/120/2010.

3. Žalovaní v 1. a 2. rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázali na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňujú a navrhli odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Podľa žalovaných nemá odvolací dôvod uvádzaný žalobcom opodstatnenie z dôvodu, že rozhodnutie bolo vydané na základe správne zisteného skutkového stavu a súd prvej inštancie správne aplikoval a interpretoval právne predpisy. Odporovateľnosť je v danom prípade neopodstatnená, právne nepodložená. Žalobcu prinútila k uvedenému právnemu

roku skutočnosť, že doteraz v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov neunesol dôkazné bremeno a v podstate od podania žaloby o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nebol schopný predložiť adekvátne dôkazy, ktoré by danú kauzu vyriešili. V predmetnej veci sa výlučne rieši odporovateľnosť právneho úkonu - darovacej zmluvy, ktorá bola uzavretá v prvoinštančnom konaní. Žalobca v odvolaní uviedol, že vzhľadom na zamietavý postoj súdu prvej inštancie vo veci odporovateľného právneho úkonu, podal návrh na pokračovanie v konaní 7C/120/2010, aby získal exekučný titul. Podľa žalovaných súd prvej inštancie správne aplikoval § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nesúhlasia s tvrdeniami žalobcu o tom, že na jednej strane treba konanie prerušiť a v danom prerušenom pokračovať o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ich matka vlastnila majetok, ktorý nikdy nespadal do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, bol to rodinný dom, s ktorým mohla samostatne disponovať, a preto nemožno darovaciu zmluvu kvalifikovať ako odporovateľný právny úkon. Vychádzajúc z minulých právnych noriem a terajšej právnej úpravy § 42a Občianskeho zákonníka, je nielen teoreticky, ale hlavne prakticky dané a potvrdené, že vymáhateľnou pohľadávkou sa rozumie pohľadávka vykonateľná a zabezpečená exekučným titulom. Na základe vykonaného dokazovania navrhli žalovaní odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalobca v odvolacej replike zotrval na svojom odvolacom návrhu, pričom opakoval, že má vymáhateľnú pohľadávku, pretože podal žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov ešte v roku 2010, v rámci ktorej súd vyporiada hnuťelné veci, pasíva a investície vykonané do nehnuteľnosti žalovaných, ktorú na synov - žalovaných previedla ich matka. Žalovaní vedeli o súdnom spore rodičov o majetok, čím je nepochybne preukázaná ich vedomosť o snahe ich matky ukrátiť žalobcu. Žalobca sa opätovne zamerlal na rozoberanie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 23.12.1999 sp. zn. 3Cdo/102/99 a uviedol totožné dôvody ako v podanom odvolaní. Na záver uviedol, že vzhľadom na uvedené skutočnosti je nepochybné, že splnil všetky podmienky pre úspešné odporovanie právnomu úkonu.

5. Žalovaní v odvolacej duplike uviedli, že sa v plnom rozsahu pridriavajú predchádzajúcich písomných vyjadrení, pričom všetky dôležité skutočnosti smerujúce proti tvrdeniam žalobcu už uviedli v predchádzajúcich vyjadreniach. Zo znenia § 42a Občianskeho zákonníka v nadväznosti na súdnu prax je jednoznačné, že žalobca ako veriteľ si nemôže svojvoľne podávať návrhy na odporovateľnosť právnych úkonov. Ak takýto návrh nespĺňa podmienky stanovené zákonom a súdnou praxou, súd žalobu vždy zamietne ako v tomto prípade. Žalobca nemá a nikdy nemal vymáhateľnú pohľadávku ani v tomto súdnom spore ani v spore o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a jeho údajné investície nie sú právne podložené. V prospech žalobcu doteraz nesvedčí žiadne vykonateľné rozhodnutie. Žalobca navyše nepreukázal, že darovacou zmluvou bol znížený majetok dlžníka a uvedený majetok nemôže byť predmetom odporovacej žaloby. Žalovaní opäť navrhli odvolaciemu súdu napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávneným subjektom, zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C. s. p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

7. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným neúčinnosti právneho úkonu - darovacej zmluvy zo dňa 13.11.2017, ktorou matka žalovaných a súčasne bývalá manželka žalobcu darovala žalovaným nehnuteľnosti opísané vyššie.

8. Predmetom odvolacieho konania je v súlade s uplatneným odvolacím dôvodom preskúmať správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej

legitimácie žalobcu, ktorému nesvedčí existencia vymáhateľnej pohľadávky voči darkyni - matke žalovaných. Spornou bola otázka výkladu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ v zmysle ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka.

9. Žalobcom v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci ako odvolací dôvod (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.) je dané v prípade, keď na zistený skutkový stav súd

- a) neaplikoval príslušnú právnu normu (t.j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu),
- b) aplikoval nesprávnu právnu normu (t.j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú),
- c) obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo
- d) správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J. Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha : C.H.Beck, 2016 str. 1241).

10. Preskúmaním obsahu spisového materiálu a napadnutého rozsudku odvolací súd súhlasne so súdom prvej inštancie zistil, že žalovaní sú spoluvlastníkmi vyššie opísaných nehnuteľností v katastrálnom území R., obci R., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, každý v podiele 1 k celku. Nehnuteľnosti nadobudli darovacou zmluvou zo dňa 13.11.2017 od darkyne - svojej matky U. J., vklad vlastníckeho práva bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Senica, katastrálneho odboru dňa 03.01.2018. Z pripojeného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 7C/120/2010 vyplynulo, že na súde je vedené konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov na návrh žalobcu proti žalovanej U. J.. Z obsahu uvedeného spisu odvolací súd zistil, že žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhol prerušenie konania o vyporiadani bezpodielového spoluvlastníctva manželov a súd prvej inštancie uznesením zo dňa 19. apríla 2018 č.k.7C/120/2010-222 uvedené konanie prerušil až do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Senica pod č. 7C/21/2018 (predmetné konanie o určenie neúčinnosti právneho úkonu). Vec teda nie je rávoplatne skončená.

11. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Napadnuté rozhodnutie súd odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p., pričom zrozumiteľne uviedol, ako dospel k svojim záverom a prečo žalobe žalobcu nevyhovel. Prvoinštančné rozhodnutie je vecne správne, odvolací súd naň v jednotlivostiach odkazuje a za účelom vyrovnania sa s odvolacími námietkami žalobcu smerujúcimi k výkladu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ uvádza nasledovné:

13. Predovšetkým je potrebné konštatovať, že výklad pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ je v právnej praxi nejednoznačný. Žalobca v priebehu prvoinštančného konania, i v odvolacom konaní upriamoval pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 102/99 z 23. decembra 1999, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 44/2001, v zmysle ktorého vymáhateľná pohľadávka nie je podmienená existenciou vykonateľnej pohľadávky, teda takej, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého je možné nariadiť výkon rozhodnutia exekúciou. Súdna prax sa však v ostatnom období priklonila k tomu výkladu, podľa ktorého je predpokladom úspešného uplatnenia odporovateľnosti právneho úkonu práve existencia vykonateľného súdneho rozhodnutia, resp. iného exekučného titulu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 39/2015-11 z 01. júla 2015, v ktorom bola riešená interpretácia pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ v ustanovení § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd v odôvodnení tohto rozhodnutia konštatuje, že „neskoršia judikatúra najvyššieho súdu nezotrvala na tom, ako bol tento pojem interpretovaný v rozhodnutí najvyššieho súdu publikovanom pod č. R 44/2001 (rozsudok sp. zn. 3 Cdo 102/99 z 23. decembra 1999).“ V tejto súvislosti poukázal na viacero rozhodnutí najvyššieho súdu, pričom konštatoval: „Najpodrobnejšie sa k otázke výkladu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ najvyšší súd vyjadril vo svojom (...) rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 253/2012 zo 17. decembra 2013, v ktorom o. i. uviedol: «V otázke, čo treba rozumieť pod pojmom „vymáhateľná pohľadávka“ použitým v ustanovení § 42a ods. 1 Obč. zákonníka sa dovolací súd nestotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 23. decembra 1999 sp. zn. 3 Cdo 102/99, ktorý bol publikovaný v

Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2001. Podľa citovaného rozhodnutia zákonnému pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ zodpovedá taká pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať pred súdom v základnom konaní, t. j. pohľadávka, ktorá už dospela (je zročná) a ktorá nie je čo do svojej povahy pohľadávkou naturálnou. Podľa názoru dovolacieho súdu pod vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Obč. zákonníka treba rozumieť takú pohľadávku, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno vykonať exekúciu. Účelom odporovacej žaloby je ochrana veriteľa spočívajúca v možnosti dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že dlžníkom urobený právny úkon je voči veriteľovi neúčinný. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovacej žalobe vyhovie, potom predstavuje podklad na to, že sa veriteľ môže na základe exekučného titulu, vydaného proti dlžníkovi, domáhať vykonania exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným (právne neúčinným) právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe, v prospech ktorej bol právny úkon urobený. Odporovacia žaloba je teda právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní, a to postihnutím vecí alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku, prípadne vymožením peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej prospechu získanému z odporovateľného právného úkonu. Z takto vymedzeného účelu a zmyslu odporovacej žaloby vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Obč. zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t.j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Ak slúži odporovacia žaloba - ako bolo uvedené vyššie - k uspokojeniu pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní, nezodpovedalo by tomuto jej účelu, keby pohľadávka veriteľa nebola priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, a keby išlo len o pohľadávku „dospelú“ či splatnú, teda žalovateľnú. (...) Názor, podľa ktorého pod vymáhateľnou pohľadávkou treba rozumieť žalovateľnú pohľadávku, podrobila kritike aj právna teória (porovnaj Fekete, L: Občiansky zákonník I. Veľký komentár, Bratislava,: Eurokódex 2011, str. 326; JUDr. Jaromír Svoboda a kolektív. Občiansky zákonník. Komentár a súvisiace predpisy, EUROUNION, spol. s r.o., Bratislava 2005, str. 101 - 102). Neudržateľnosť takéhoto názoru možno podporiť aj argumentom o zbytočnosti (nepoužitelnosti) rozhodnutia vyhovujúceho odporovacej žalobe pri neexistencii pohľadávky priznanej exekučným titulom. Ak by totiž pre rozhodnutie o neúčinnosti právného úkonu bola postačujúca len existencia žalovateľnej pohľadávky, potom by takéto rozhodnutie nemohlo splniť svoj účel, ak by následne (po jeho vydaní) z rozličných dôvodov pohľadávka veriteľa nenadobudla kvalitu vykonateľnej pohľadávky. Išlo by tak len o akademické (teoretické) rozhodnutie, neslúžiace praktickej potrebe ochrany veriteľa. Vydávanie akademických rozhodnutí odporuje jednej zo základných zásad občianskeho súdneho konania, a to zásade efektivity.» Ústavný súd v citovanom uznesení zhrnul, že „aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako ani občianskoprávna doktrína nezotrváva na takom výklade pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, aký vyplýva z rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného pod č. R 44/2001 (rozsudok sp. zn. 3 Cdo 102/99 z 23. decembra 1999), ... ale práve naopak, aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako aj občianskoprávna doktrína sa od tohto výkladu zásadne odchyľuje.“ (porovnaj aj Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a ol. Občiansky zákonník I. §1 - 450. 2. Vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, 350 s a nasl.; rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/109/2018 zo dňa 28. marca 2019.).

14. Odvolací súd napokon konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď vychádzal z ustanovenia § 217 ods. 1 C. s. p. (pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia) a na správne zistený skutkový stav aplikoval správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu (§ 42a Občianskeho zákonníka), neobstojí teda žalobcom uplatnený odvolací dôvod, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právného posúdenia veci.

15. Podľa ustanovenia § 381 C. s. p., odvolací súd nie je viazaný odvolacím návrhom. Odvolací súd teda nie je viazaný odvolacím návrhom žalobcu, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že odvolací súd žalobe v plnom rozsahu vyhovie alebo jeho zrušenia a podľa § 291 ods. 1 C. s. p. prerušenia konania do právoplatného skončenia konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedeného na Okresnom súde v Senici pod sp. zn. 7C/120/2010.

16. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C. s. p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné, nie je daný žiaden zákonný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie preto v súlade s citovaným ustanovením § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

18. Odvolací súd napokon vo vzťahu k pojmu „pohľadávka“ dodáva nasledovné: v preskúmvanej veci sa žalobca svojho nároku domáha vo vzťahu k pohľadávke, ktorá, ako tvrdí mu vznikla voči jeho bývalej manželke - daryni - matke žalovaných, v súvislosti s jeho investíciami do rodinného domu vo výlučnom vlastníctve matky žalovaných. Uvedené investície sú predmetom konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré prebieha na Okresnom súde v Senici. Z podstaty konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyplýva, že ide o komplexné riešenie majetkových vzťahov medzi bývalými manželmi - bývalými spoluvlastníkmi, pričom sa vyporiadávajú aj spoločné pohľadávky a záväzky. Pokiaľ nie je konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov právoplatne skončené, nie je možné hovoriť o existujúcej pohľadávke bývalého manžela voči bývalej manželke. Či takáto pohľadávka skutočne existuje a prípadne aká je jej výška a splatnosť, je možné ustáliť až po skončení uvedeného konania. Aj z uvedeného vyplýva, že vymáhateľná pohľadávka žalobcu voči matke žalovaných - určitá pohľadávka definovaná výškou a splatnosťou v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie nebola daná.

19. Vo vzťahu k navrhovanému prerušeniu konania odvolací súd predovšetkým dáva do pozornosti, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, keď dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 C. s. p.).

20. V súlade s ustanovením § 384 ods. 1, 2 C. s. p. dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje odvolací súd sám ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich strana navrhla.

21. Z vyššie uvedenej argumentácie odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, nejde ani o situáciu, že by súd prvej inštancie nevykonal dôkaz, napriek návrhu strany. Nie je preto zákonný dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania odvolacím súdom. Do úvahy neprichádza ani aplikácia postupu podľa § 384 ods. 3 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366.

22. Podľa § 366 C. s. p., prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

23. Z dikcie citovaných ustanovení je zjavné, že v odvolacom konaní, ktoré skutkovo vychádza zo stavu zisteného dokazovaním na súde prvej inštancie, nie je možné bez existencie výslovne uvedeného zákonného dôvodu doplniť dokazovanie. V preskúmvanej veci takýto zákonný dôvod na doplnenie dokazovania nie je daný, pričom prerušenie konania podľa návrhu žalobcu by malo smerovať k zadováženiu dôkazu o existencii vykonateľného rozhodnutia o tvrdenej pohľadávke žalobcu voči matke žalovaných - teda účelom prerušenia konania malo byť doplnenie dokazovania. Prerušenie konania za uvedeným účelom bolo možné navrhnuť v prvoinštančnom konaní.

24. Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní v celom rozsahu, majú preto voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., aj vzhľadom na to, že tu neboli dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne im náhradu trov konania nepriznať (§ 257 C. s. p.). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednomyseľne (§ 393 ods. 2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).